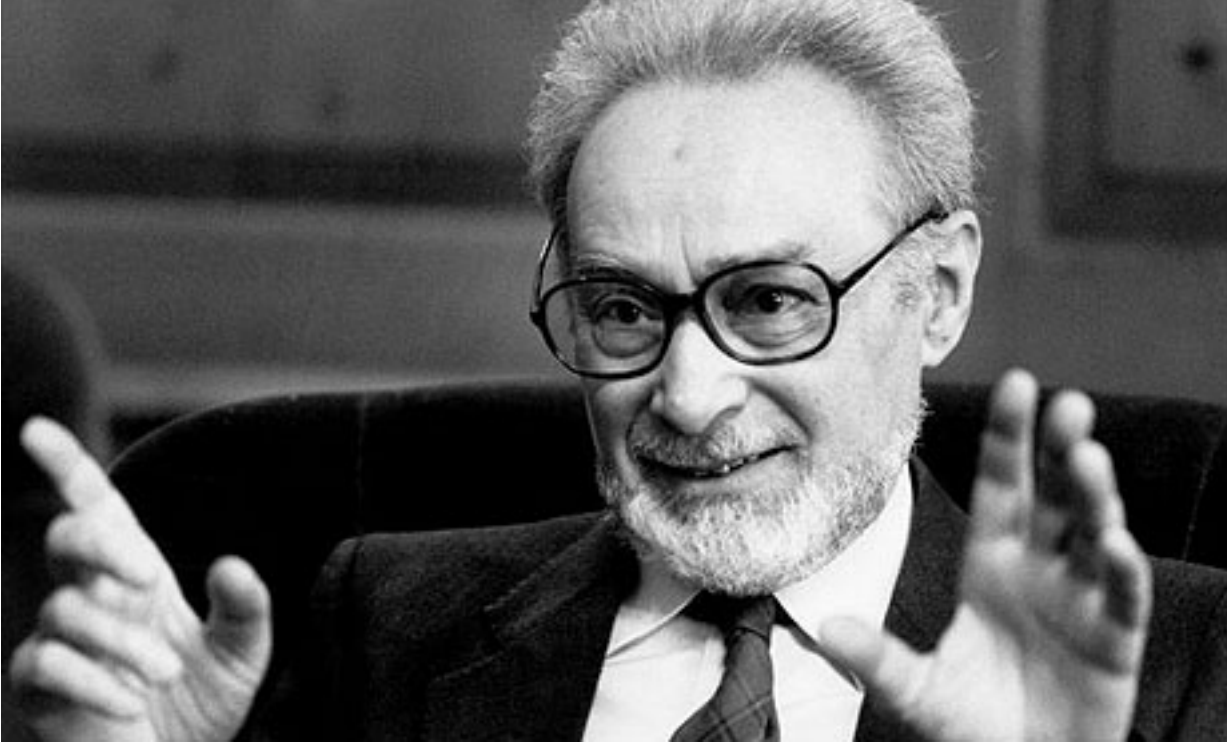

Primo Levi ve Aucshwitz (1)

İçeriği Yazan: [Dağhan KADİM](#) [1] Zaman: Çar, 07/07/2010 - 16:30

Yazar: Dağhan KADİM

Her şeyi, çoğu şeyi büyük bir dirençle yazabilirim sanırdım! Ölen devrimcileri, çocukları, kanayan kadınları, acımasız söylemleri, politik aksaklıkları. Yanılmışım! Dört aydır kalemim milim oynamıyor, bir cümle yazıp gözyaşlarına boğuluyorum. Fotoğraflar çıktıkça gün yüzüne, uykumdan uyanıyorum, "çok korkunç" diyorum, yüzümü yıkadığımda kendimi saçları sıfıra vurulmuş, insandan sayılmamış bir Yahudi olarak görüyorum. Sonra bir resim daha çıkıyor, bir yazı daha çeviriyorum ve her şey giderek güçleşiyor. Öfkeleniyorum ama biliyorum ki yazmalıyım, bu benim oradaki insanlara karşı ödevim.

Cesetleri suskun saymayın! Çok şey anlatıyor ölümler. Acı bir haber gibi sürekli aklımı

Sosyal Medya: [Facebook](#) | [Twitter](#)

üzmede geçmiş. Geçmişin ölü milyonları, suçsuz milyonları, çalışkan milyonları. Dilime o lanet isim geliyor:

“Aucshwitz”

Bir de Primo... **Primo LEVI!**

İtalya’da doğan Torontolu Yahudi bir ailenin evladı. Direnişteyken kısıkvrak yakalanıp **Aucshwitz** denen cehennem yollanmıştı, daha yirmi dört yaşındaydı. Kimya okumuş, öykü yazmış ve direnmeyi seçmişti! Bir buçuk milyona yakın insanın öldürüldüğü o cehennemden sağ çıkan yirmi dört kişiden biri **Primo**. Ölü olarak yaşadı belki, hafızası ölmüş bir canlı. Gözünün önünde kaç kişi gaz odalarında öldürüldü, kaç bin kişi krematoryumda (fırın) yakıldı kim bilir? İnsanlık denen kavramın yok olduğu, insan onurunun ezilip yok edildiği, bebekleri biberonlarına zehir koyarak zehirledikleri, insanların eşyalarına varana dek çırılçıplak bırakıldığı, saçlarını tıraş edip, dişlerini söküp, giysilerini soyup, ayakkabılarını alıp, bu topladıkları saçları dişleri gene fabrikalarda hammadde olarak kullanan Nazilerin yarattığı uğultulu o cehennem.

Nietzsche “Tanrı öldü “demişti.

Evet Tanrı ölmüş olmalı ki o cehennemde ölenleri hiç duymadı. Bebeklerin seslerini, kadınların çığlıklarını, eriyen bedenlerin kokularını da mı duymamıştı! **Primo**’nun direnmesi çok zor olmuştu, kurtulmuştu ama milyonlarca kaybın ağrısı üzerinde olan bir kurtuluştı bu. Yani güvercine tonlarca yük bindirilmiş ve uçsun istenmişti. Böyle bir güvercindi **Primo**. Hayatına devam etmeye çalıştı, şiirler yazdı, öyküler ve roman yazdı! Soğukkanlılığı ile edebiyat çevrelerince gizemli bulunmaktaydı. Son yıllarda depresyondan şikayetçiydi. İtalya’da bazı TV programlarına katıldığı olmuştu, onları izlerken, çok utanıyordum. Daha doğmamıştım o yıllarda ama o konuştukça ben acı çekiyordum. Beyaz ve tombul o Nazi askerlerinden tiksiniyordum, sövüyordum hatta, nasıl böyle bir acımasızlığa ortak olmuşlardı. **Hitler**’in meydanlardaki o kalabalıklara hitabı, domuz yığınları gibi tiksiran o kalabalık faşistler.

Her bir hücrelerine kan kokusu dolmuş, faşist katiller!

Derken **Primo** duraksıyor, yutkunuyor ve devam ediyordu anlatmaya. Hatta Aucshwitz’e yolculuk videosunu da izlemiştım. Kampa yaklaştıkça ağırlaşıyordu gözleri, zaman denen karmaşanın kolunda yaşamayı dillendiriyordu sanki. Bize müze olarak görünen kamp ona ölülerin ceset kokularını anlatıyordu, masumiyetin* belki bir müzesi olacaksa üçüncü kalite bir aşkın yavan ve basit anlatımından değil, insan onurunun ve insan haklarının yok edildiği o kamptaki insanların hikayelerinden masumiyet müzesi yaratılabilirdi. Otobüsten inip yürüdükçe kayboluyordu **Primo**, yanan kemik çıtırdısı oluyordu ayak sesleri, hava zehriyle dolduruyordu ciğerlerini!

“Bazıları renkli buzlu camlardı: Bunlar gerçeğinden daha kırmızı ya da daha yeşil dünyalar yansıtıyordu. Bazıları çok renkliydi ya da kenarlarında narince dikkatle gölgelendirilmiş konturları vardı. Öyle ki nesneler ya da insanlar bulutlar gibi topak topak olurdu. Bazı aynalar ise parçalıydı. İncecik camların dahice, ustaca bir araya getirilmesiyle yapılıyor ve görüntüyü parçalara ayırıyor, onu zarif ancak şifresi çözilemeyen bir mozağe indirgiyordu. Timoteo’nun haftalarca süren çalışmaya mal olan bir araç, yüksek alçağı, sağ ile solu tersine çeviriyor; buna ilk kez bakan kişilerin yoğun bir şekilde başı dönüyor ancak birkaç saat buna

dayanabilenler sonunda tersine dönen bu dünyaya alıştıktan sonra birdenbire düzelen gerçek dünyayla karşı karşıya kaldıklarında mide bulantıları geçiriyorlardı. Bir başka ayna üç parçadan yapılıyordu ve içine bakan her kimse yüzünün üç katlandığını görüyordu.” **

Gerçekle böyle yüzleşiyordu, öyküsündeki ince anlatımla bedenlerin çağrışması ve milyonlarca insanın umutları ve yürekleriyle, parlayan gözleriyle apaçık bir ayna gibi yansıması. Bir ayna gibi dikilen toplama kampı, ölüm kuyusu karşısında hareket eden bedeni onun midesini bulandırıyor. Evet kalemi sık sık yüreğine geliyordu. Ve zihni tüm çıgılları içine katlıyordu.

Her bir çıgık ölüye dönüşüyordu, soğukkanlılığının sebebi buydu. Kamptaki canlılar giderek soluyor, kırılıyor, ölüyor sonra da tamamen imha ediliyordu. **Primo** da acıları imha etmeye çabaladı.

*“Her bir hücre her bin canlı
İçin için ölüyor
Ve bilemeden
Ne için bittiğini yaşamın
Bir kahvenin bile kırk yıl hatrı varken
Bir ölünün kaç yıl hatrı kalır?”*

Dağhan KADİM
iletisim@PolitikaDergisi.com

Yorumlar

- [Kültür/Sanat](#) [2]
- [Toplumsal](#) [3]

Kaynak URL (17/05/2024 - 02:41 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/primo-levi-ve-aucshwitz-1>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/daghan-kadim>

[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/kultursanat>

[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>